

รายงานโครงการเสวนาการจัดการความรู้
๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.

อาคารคณะศึกษาศาสตร์ ห้อง ๓๐๒

การเสวนาช่วงที่ ๑ เรื่อง “เทคนิคการเลือกหัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย” โดยมีผู้เข้าร่วมการเสวนา ได้แก่

๑. รศ.พ.ต.ท.ดร.ศิริพงษ์ เสาภายน

๒. รศ.ดร.ธงชัย สมบูรณ์

๓. รศ.ดร.ธิดา ภาสวณิช

๔. รศ.ดร.ยศระวี วายทองคำ

ดำเนินการเสวนา โดย อ.ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ

ผู้ดำเนินการเสวนา ได้แนะนำประวัติของผู้เสวนา และได้ดำเนินการเสวนาในหัวข้อเทคนิคการเลือกหัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย ดังต่อไปนี้

รศ.พ.ต.ท.ดร.ศิริพงษ์ เสาภายน กล่าวถึง การกำหนดหัวข้อมาจากความสนใจในปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาจากการทำงานในหน่วยงาน รวมถึงการนำหัวข้อวิจัยที่กำหนดจากแหล่งเงินทุน สิ่งที่ต้องพิจารณา คือระยะเวลาของการทำวิจัยที่เป็นตัวเร่งรัด

รูปแบบการวิจัยทางสาขาบริหารการศึกษานั้น การสำรวจปัญหาต้องมีเครื่องมือในการรองรับปัญหานั้น ว่าเป็นปัญหาหลัก (Focal problem) หรือเป็นปัญหาที่แท้จริง โดยเริ่มจากงานวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งการแก้ปัญหาหลักนั้นสามารถใช้การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) หรือ เดลฟาย (Delphi method) เพื่อสกัดปัญหาอย่างแท้จริง ส่วนการทำวิจัยเชิงทดลองโดยการสร้างแบบจำลอง และการทดลองนั้น ต้องนำผลการทดลองมาใช้และปรับปรุง ซึ่งมีลักษณะเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed method)

รศ.ดร.ธิดา ภาสวณิช ได้กล่าวถึงการหาปัญหาในการทำวิจัย มี ๒ แนวทาง ได้แก่ แนวทางที่ ๑ สืบค้นปัญหาจากทั่วโลก เช่น ด้านพลาสมาหรือสุศึกษา ศึกษาจากรายงานขององค์การอนามัยโลก (WHO) นำมาเป็นประเด็นแล้วเจาะลงมายังประเทศไทย เช่น รายงานจากกระทรวงสาธารณสุข จากนั้นออกแบบงานวิจัยเชิงสำรวจ หาแนวทางการแก้ไขปัญหา ศึกษาจากรวบรวมที่เกี่ยวข้อ แนวทางที่ ๒ สร้างโปรแกรมเชิงทดลองในการแก้ไขปัญหา แนวทางนี้ได้งานวิจัยที่ค้นมา ทำให้เห็นประเด็นที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และการหาจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ

รศ.ดร.ยศระวี วายทองคำ ได้กล่าวถึงเทคนิคการหาหัวข้อวิจัยโดยแยกออกเป็น ๒ กลุ่ม กลุ่มแรก ได้แก่ ผู้วิจัยที่สนใจสนใจสาขาของตนเอง ใช้ทุนวิจัยของตนเอง หรือในหน่วยงานต้นสังกัด กลุ่มที่ ๒ ทำวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ หรือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย กลุ่มนี้เน้นการวิจัยที่เป็นโครงการชุด การหาหัวข้อทางด้านสาขาเทคโนโลยีการศึกษา สามารถนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาเป็นแนวทาง การมองทั้งในส่วนของ Hardware Software เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ รวมถึงการมองประเด็นปัจจุบัน โดยยกตัวอย่างงานวิจัยที่ได้ดำเนินการร่วมกับ อ.ทิชพร นามวงศ์ คือการนำ

Infographic เข้ามาทำงานประเด็นหลักในการทำ Application บนสมาร์ทโฟนเกี่ยวกับข้อปฏิบัติในงานพิธีพระราชทานปริญญาบัตร

ส่วนการหาหัวข้อจากแหล่งทุนภายนอกนั้น ต้องพิจารณาปัจจัยรอบด้าน โดยเฉพาะส่วนของผลลัพธ์ ผลผลิต การนำไปถ่ายทอดสู่ชุมชน และการบูรณาการในศาสตร์ที่ใกล้เคียงกัน โดยใช้วิธีที่เป็นที่ต้องการของตลาด เช่น e – learning, mobile learning, blended learning, smart classroom, smart education, google application มาพัฒนางานวิจัย

รศ.ดร.ธงชัย สมบูรณ์ ได้กล่าวว่า ประเด็นแรกต้องตระหนักว่ามีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนเอง การได้มาซึ่งข้อความรู้ใหม่นั้น ผู้วิจัยต้องตระหนักถึงวิธีการทำวิจัยว่าถูกต้อง มีการพัฒนา งานวิจัยต้องไม่ยืนยันในความรู้นั้นๆ ควรมีแนวคิดใหม่ ในการทำเค้าโครงวิจัยนั้น ต้องพิจารณาว่าเกิดประโยชน์หรือไม่ ควรอภิวัฒน์เชิงความรู้ เชิงปัญญา สิ่งตามมา มีความลุ่มลึกในศาสตร์ของตนเอง การเขียนความสำคัญของปัญหานั้น เมื่อผู้อ่านได้อ่านแล้วต้องมีแรงขับเคลื่อนทางด้านการวิชาการต่อไป

ช่วงที่ ๒ เรื่อง “แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูในศตวรรษที่ ๒๑” ผู้เข้าร่วมการเสวนาได้แก่

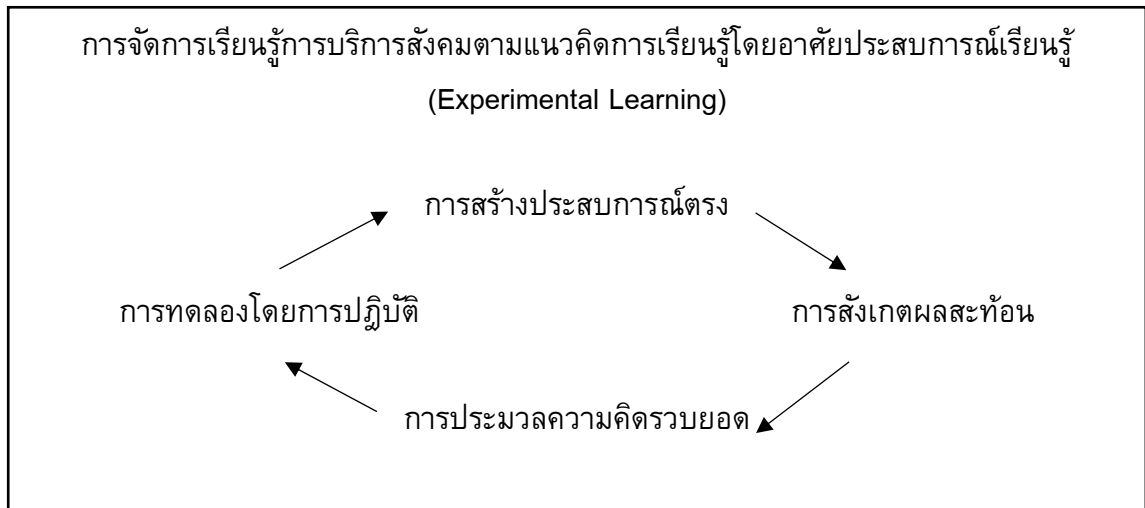
๑. อ.เยาวพรรณ ทิมทอง
๒. ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ
๓. อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์
๔. ผศ.ดร.กานต์วี บุษยานนท์
๕. อ.ภาสุมดา ภาคาผล

ดำเนินการเสวนา โดย อ.ดร.สง่า วงศ์ไชย

ผู้ดำเนินการเสวนา ได้แนะนำประวัติของผู้เสวนา และได้ดำเนินการเสวนาในหัวข้อเทคนิคการเลือกหัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย ดังต่อไปนี้

ผศ.ดร.กานต์วี บุษยานนท์ การใช้วิธีการสอนให้นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะต้องมีความรู้และตัวชี้วัด (K) สมรรถนะสำคัญ ผู้เรียน (P) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) ซึ่งตัวคุณธรรม จริยธรรมนั้นวัดได้ยาก ค่านิยมต้องปลูกฝัง และสอนเกี่ยวกับความรับผิดชอบ ซึ่งได้จากการปฏิบัติ ดังนั้นการใช้วิธีการบริการสังคม (Service learning) จึงเหมาะสม โดยมีวิธีการแสดงได้ดังภาพ ๑

วิธีการบริการสังคม เป็นการสร้างจิตสำนึก โดยได้ยกตัวอย่างการลงในพื้นที่ชุมชน ให้ผลที่สะท้อนกลับ โดยที่นักศึกษาเป็นผู้ให้แก่สังคม ส่งผลให้เกิดจิตแห่งความเคารพตนเองและผู้อื่น มีจริยธรรม แต่ใช้เวลาในการพัฒนา

ภาพ ๑ การจัดการเรียนรู้การบริการสังคม

ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ลักษณะ ได้กล่าวถึงการเรียนการสอนที่ต้องใกล้ชิดกับนักศึกษา วิธีการหนึ่งที่น่าสนใจคือ การสืบเสาะหาความรู้

ความหลากหลายของการเรียนรู้โดยใช้การสืบเสาะ

๑. Inquiry Training Model
๒. 5E Instructional model
๓. 7E Instructional model
๔. WebQuest model

ลักษณะของการสืบเสาะหาความรู้ ได้จาก

ภาพ ๒ ลักษณะของการสืบเสาะหาความรู้

หน้าที่ของครู คือต้องเตรียมสิ่งแวดล้อมให้ผู้เรียน สามารถเกิดความรู้ขึ้น โดยองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่

๑. คำถาม โดยแบ่งเป็นคำถามหลัก และคำถามรอง
๒. การกิจหรืองานที่มอบหมายให้นักศึกษาทำ
๓. แหล่งข้อมูล

ดังนั้นลักษณะของการสืบเสาะหาความรู้ จึงเป็นการส่งเสริมการคิดขั้นสูง คิดอย่างมีวิจารณญาณ

อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ ได้กล่าวถึงการเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นตัวตั้ง (Phenomenon based learning) โดยพัฒนามาจากประเทศฟินแลนด์ มีการใช้ตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๘๐ โดยมีการทดลองใช้ โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเข้าสู่สังคมให้ได้มากที่สุด ปี ๒๐๑๔ ทางประเทศฟินแลนด์ได้บรรจุเข้าสู่วิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานให้ทุกโรงเรียนได้ใช้ การเรียนรู้แบบปรากฏการณ์เป็นตัวตั้ง อาศัยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม และการผสมผสาน Active learning และ กรอบแนวคิดทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ โดยต้องมีหัวข้อปรากฏการณ์ ซึ่งอาจเป็นหัวข้อกว้าง ๆ หลังจากนั้น ผู้สอนต้องบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ ในหัวข้อต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบ Problem based learning ซึ่งต้องมีการแก้ไขปัญหา ตัวของครูเป็นผู้สร้างภาระงานให้นักศึกษาได้ใช้ศาสตร์หลายศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

Phenomenon based learning มีหลักการได้แก่

๑. เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง
๒. มีศาสตร์ต่าง ๆ เข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรม
๓. ใช้ Problem based learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้แก้ปัญหา

ขั้นตอนการใช้

๑. เลือกปรากฏการณ์ในปัจจุบันที่น่าสนใจ
๒. ประเมินวิเคราะห์ในสิ่งที่ตนเองสนใจ
๓. กำหนดลำดับขั้นตอนของกิจกรรม ตั้งคำถามและปัญหาให้นักศึกษาได้แก้
๔. ให้ผู้สอนทราบและประเมินนักศึกษา

อาจารย์เยาวพรรณ ทิมทอง ได้กล่าวถึง Integrated learning ด้านการให้นักศึกษานำทฤษฎีที่ได้ไปฝึกงาน ฝึกสอน สิ่งทีนักศึกษาจะต้องมีคือ การรักเด็ก รักในวิชาชีพครู การเข้าสังคม เช่น การทักทายกับผู้ปกครอง ซึ่งล้วนแต่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาครูในศตวรรษที่ ๒๑

อาจารย์ภาสกร ภาคาผล ได้กล่าวถึง Activities based learning การใช้กิจกรรมเป็นฐาน ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนลงมือทำ ครูเป็นนักออกแบบกิจกรรม ใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น กิจกรรมในห้องเรียน หรือนอกห้องเรียน และกำหนดผลสัมฤทธิ์ของการเรียน โดยนำแนวทางการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experimental learning) ผู้เรียนลงมือทำและสร้างองค์ความรู้ขึ้นโดยมีแนวคิดหลักได้แก่

๑. ผู้สอนค้นคว้าให้นักศึกษาสนใจ
๒. การเชื่อมโยงองค์ความรู้เดิมกับองค์ความรู้ใหม่
๓. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนออกมานำเสนอความคิด
๔. ผลสะท้อนกลับของการเรียนจากผู้เรียน

ผู้ดำเนินรายงานได้สรุปว่า แนวทางทั้งหมดจะนำไปสู่การพัฒนาครูในศตวรรษที่ ๒๑ ได้นั้น ต้องมีความร่วมมือทั้งจากครู นักเรียน สิ่งแวดล้อมรอบข้าง เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาอย่างแท้จริงต่อไป

ลงชื่อ ภาติยะ พัฒนาศักดิ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาติยะ พัฒนาศักดิ์)

ผู้จดยางานการประชุม

ภาพกิจกรรมโครงการเสวนาการจัดการความรู้

๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เวลา ๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.

อาคารคณะศึกษาศาสตร์ ห้อง ๓๐๒

จัดโดย...คณะกรรมการการจัดการความรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

09.15 น. – 10.30 น.	10.30 น. – 11.45 น.
เทคนิคการเลือกหัวข้อและพัฒนาเค้าโครงวิจัย	แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาครูในศตวรรษที่ 21
 รศ.พ.ด.ท.ดร.ศิริพงษ์ เสาไถย รศ.ดร.รุ่งชัย สมบูรณ์ อ.เอวพรรณ ทิมทอง ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ลักขณา	 อ.เอวพรรณ ทิมทอง รศ.ดร.รุ่งชัย สมบูรณ์ ผศ.ดร.กิตติศักดิ์ ลักขณา อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์
 รศ.ดร.ธีรดา ภาสวณิช รศ.ดร.ยศระวี วายทองคำ อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์	 อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์ อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์
 อ.ดร.กมลทิพย์ ศรีหาเศษ อ.ดร.ยศระวี วายทองคำ อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์	 อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์ อ.ดร.สุรัตนา อติพัฒน์ อ.ดร.กานต์วี บุขยานนท์

KM
Knowledge Management

โครงการ
เสวนาการจัดการความรู้
คณะศึกษาศาสตร์ ปีการศึกษา 2561

วันจันทร์ที่ 4 กุมภาพันธ์ 2562
เวลา 08.30 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมคณะศึกษาศาสตร์ (EOB302)

